

Міжнародний стандарт фінансової звітності 14

Відстрочені рахунки тарифного регулювання

Мета

- 1 Мета цього Стандарту – визначити вимоги щодо відображення у фінансовій звітності *залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання*, які виникають, коли суб'єкт господарювання надає товари або послуги клієнтам за ціною або ставкою, яка підлягає *тарифному регулюванню*.
- 2 Задля досягнення цієї мети Стандарт вимагає:
 - а) внесення обмежених змін до облікової політики, яка застосовувалась відповідно до попередніх загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку (*попередніх ЗПБО*) для залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, які пов'язані головним чином, з поданням цих рахунків; та
 - б) розкриття інформації, яка
 - (i) ідентифікує та пояснює суми, визнані у фінансовій звітності суб'єкта господарювання, що виникають внаслідок регулювання тарифів; та
 - (ii) допомагає користувачам фінансової звітності зрозуміти суми, строки отримання та ступінь невизначеності майбутніх потоків грошових коштів, пов'язаних із будь-якими визнаними залишками за відстроченими рахунками тарифного регулювання.
- 3 Вимоги цього Стандарту дозволяють суб'єкту господарювання, у межах сфери його застосування, продовжувати обліковувати залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання у своїй фінансовій звітності відповідно до попередніх ЗПБО, коли він приймає до застосування МСФЗ, з урахуванням обмежених змін, вказаних у параграфі 2 вище.
- 4 Крім того, цей Стандарт передбачає деякі винятки або звільнення від застосування вимог інших Стандартів. Усі визначені вимоги щодо подання у звітності залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, а також будь-які винятки або звільнення від застосування вимог інших Стандартів, які пов'язані з такими залишками, викладені у цьому Стандарті, а не у таких інших Стандартах.

Сфера застосування

- 5 Суб'єкту господарювання дозволяється застосовувати вимоги цього Стандарту у своїй *першій фінансовій звітності за МСФЗ* тоді і лише тоді, коли він:
 - а) здійснює *діяльність, яка підлягає тарифному регулюванню*; та
 - б) визнав суми, які кваліфікуються як залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання, у своїй фінансовій звітності відповідно до попередніх ЗПБО.
- 6 Суб'єкт господарювання застосовує вимоги цього Стандарту у своїй фінансовій звітності для наступних періодів тоді і лише тоді, коли у своїй першій фінансовій звітності за МСФЗ він визнав залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання, прийнявши рішення застосовувати вимоги цього Стандарту.

- 7 У цьому Стандарті не розглядаються інші аспекти здійснення обліку суб'єктами господарювання, які займаються діяльністю, яка підлягає тарифному регулюванню. При застосуванні вимог цього Стандарту будь-які суми, які за іншими Стандартами повинні або можуть бути визнані активами або зобов'язаннями, не повинні включатися у суми, класифіковані як залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання.
- 8 Суб'єкт господарювання, який належить до сфери застосування цього Стандарту та вирішив застосовувати його, повинен застосовувати усі його вимоги до всіх залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, які виникають внаслідок усієї діяльності, яка підлягає тарифному регулюванню, цього суб'єкта господарювання.

Визнання, оцінка, зменшення корисності та припинення визнання

Тимчасові звільнення від застосування вимог параграфу 11 МСБО 8 "Облікові політики, зміни в облікових політиках та помилки"

- 9 Суб'єкт господарювання, діяльність якого підлягає тарифному регулюванню та який належить до сфери застосування цього Стандарту і вирішив його застосовувати, розробляючи свою облікову політику щодо визнання, оцінки, зменшення корисності та припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, повинен застосовувати параграфи 10 і 12 МСБО 8.
- 10 Параграфи 11–12 МСБО 8 визначають джерела вимог та керівні положення, які управлінський персонал повинен або може брати до уваги, розробляючи облікову політику щодо певної статті, якщо жоден відповідний Стандарт не застосовується конкретно до цієї статті. Цей Стандарт звільняє суб'єкта господарювання від вимоги застосовувати параграф 11 МСБО 8 до своєї облікової політики щодо визнання, оцінки, зменшення корисності та припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання. Відповідно, суб'єктам господарювання, які визнають залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання або як окремі статті, або як частину балансової вартості інших активів чи зобов'язань відповідно до своїх попередніх ЗПБО, дозволяється продовжувати визнавати ці залишки відповідно до цього Стандарту шляхом звільнення від вимоги застосування параграфу 11 МСБО 8, з урахуванням усіх змін щодо подання, які вимагаються у параграфах 18–19 цього Стандарту.

Продовження дії чинної облікової політики

- 11 На момент первісного застосування цього Стандарту суб'єкт господарювання повинен продовжувати застосовувати свою облікову політику, розроблену за попередніми ЗПБО, щодо визнання, оцінки, зменшення корисності та припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, за винятком будь-яких змін, дозволених параграфами 13–15. Однак, подання таких сум має відповідати вимогам щодо подання, викладеним у цьому Стандарті, які можуть вимагати внесення змін до політики суб'єкта господарювання щодо подання, розробленої за попередніми ЗПБО (див. параграфи 18–19).
- 12 Суб'єкт господарювання застосовує політику, визначену відповідно до параграфу 11, послідовно й узгоджено у наступні періоди, окрім змін, дозволених параграфами 13–15.

Зміни в обліковій політиці

- 13 Суб'єкт господарювання не має права змінювати свою облікову політику для того, щоб розпочати визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання. Суб'єкт господарювання може лише змінювати свою облікову політику стосовно визнання, оцінки, зменшення корисності та припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, якщо внаслідок такої зміни фінансова звітність стає доречнішою для потреб користувачів щодо прийняття економічних рішень і водночас не стає менш достовірною, або стає достовірнішою і не стає менш доречною для таких потреб. Суб'єкт господарювання складає судження щодо доречності та достовірності за допомогою критеріїв, викладених у параграфі 10 МСБО 8.
- 14 Цей Стандарт не звільняє суб'єкти господарювання від застосування параграфів 10 або 14–15 МСБО 8 до змін в обліковій політиці. Щоб обґрунтувати зміну своєї облікової політики щодо залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, суб'єкт господарювання повинен продемонструвати, що внаслідок такої зміни його фінансова звітність краще відповідатиме критеріям, викладеним у параграфі 10 МСБО 8. Проте така зміна не обов'язково повинна забезпечувати повну відповідність цим критеріям щодо визнання, оцінки, зменшення корисності та припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання.
- 15 Параграфи 13–14 застосовуються як до змін, здійснених на момент первісного застосування цього Стандарту, так і до змін, здійснених у наступних звітних періодах.

Взаємодія з іншими Стандартами

- 16 Будь-який конкретний виняток, звільнення від застосування чи додаткові вимоги, пов'язані зі взаємодією цього Стандарту з іншими Стандартами, викладені у цьому Стандарті (див. параграфи Б7–Б28). За відсутності будь-якого такого винятку, звільнення від застосування або додаткових вимог інші Стандарти слід застосовувати до залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання у такий самий спосіб, у який вони застосовуються до активів, зобов'язань, доходів та витрат, визнаних відповідно до інших Стандартів.
- 17 За певних обставин може виникнути потреба застосувати інший Стандарт до залишку за відстроченим рахунком тарифного регулювання, який був оцінений відповідно до облікової політики суб'єкта господарювання, запровадженої відповідно до параграфів 11–12, аби належно відобразити такий залишок у фінансовій звітності. Наприклад, суб'єкт господарювання може провадити в іншій країні діяльність, яка підлягає тарифному регулюванню, для якої операції та залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання деноміновані у валюті, яка не є функціональною валютою суб'єкта господарювання, що звітує. Залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання та зміни цих залишків перераховують у валюту подання із застосуванням вимог МСБО 21 *"Вплив змін валютних курсів"*.

Подання

Зміни у поданні

- 18 Цей Стандарт запроваджує вимоги щодо подання, окреслені в параграфах 20–26, для залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, визнаних відповідно до параграфів 11–12. При застосуванні цього Стандарту залишки за відстроченими рахунками тарифного

регулювання визнаються у звіті про фінансовий стан додатково до активів та зобов'язань, визнаних відповідно до інших Стандартів. Ці вимоги щодо подання дозволяють відокремити вплив визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання від вимог інших Стандартів щодо фінансової звітності.

- 19 Окрім статей, які необхідно подавати у звіті про фінансовий стан та у звіті (звітах) про прибуток або збиток та інший сукупний дохід відповідно до МСБО 1 "Подання фінансової звітності", суб'єкт господарювання, який застосовує цей Стандарт, повинен подавати усі залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання та зміни таких залишків відповідно до параграфів 20–26.

Класифікація залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання

- 20 Суб'єкт господарювання подає окремими рядками у звіті про фінансовий стан:
- а) загальну суму всіх дебетових залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання; та
 - б) загальну суму всіх кредитових залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання.
- 21 Якщо суб'єкт господарювання подає поточні та непоточні активи, а також поточні та непоточні зобов'язання як окремі класифікації у своєму звіті про фінансовий стан, то він не повинен класифікувати загальні суми залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання як поточні або непоточні. Натомість окремі рядки, що вимагаються згідно з параграфом 20, повинні бути відокремлені від активів та зобов'язань, які подаються відповідно до інших Стандартів із використанням проміжних підсумкових загальних сум, які наводяться до подання у звітності залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання.

Класифікація змін залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання

- 22 Суб'єкт господарювання подає у розділі „Інший сукупний дохід” звіту про прибуток або збиток та інший сукупний дохід чисту зміну всіх залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання за звітний період, які пов'язані зі статтями, визнаними у складі іншого сукупного доходу. Окремими рядками слід подавати чисту зміну таких залишків за статтями, які, відповідно до інших Стандартів:
- а) не будуть у подальшому перекласифіковані у прибуток або збиток; та
 - б) будуть у подальшому перекласифіковані у прибуток або збиток після виконання певних умов.
- 23 Суб'єкт господарювання подає окремим рядком у розділі „Прибуток або збиток” звіту про прибуток або збиток та інший сукупний дохід або в окремому звіті про прибуток або збиток решту чистої зміни усіх залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання за звітний період, за винятком змін, які не відображені у прибутку або збитку, таких як придбані суми. Цей окремий рядок має бути відокремлений від доходів та витрат, які подаються відповідно до інших Стандартів шляхом використання проміжної загальної суми, яка подається до чистої зміни залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання.
- 24 Якщо суб'єкт господарювання визнає відстрочений податковий актив або відстрочене податкове зобов'язання внаслідок визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, то він подає отриманий у результаті відстрочений податковий актив (зобов'язання) та відповідну зміну такого відстроченого податкового активу (зобов'язання) у складі відповідних залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання та змін таких

залишків, а не у складі загальної суми, яка подається відповідно до МСБО 12 „Податок на прибуток“ для відстрочених податкових активів (зобов’язань) та податкових витрат (доходів) (див. параграфи Б9–Б12).

- 25 Якщо суб’єкт господарювання подає припинену діяльність або групу вибуття відповідно до МСФЗ 5 "Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність", то суб’єкт господарювання подає будь-які пов’язані з ними залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання та чисту зміну таких залишків, у залежності від обставин, у складі залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання та змін таких залишків, а не у складі груп вибуття або припиненої діяльності (див. параграфи Б19–Б22).
- 26 Якщо суб’єкт господарювання подає прибуток на акцію відповідно до МСБО 33 "Прибуток на акцію", то суб’єкт господарювання подає додатковий базисний та розбавлений прибуток на акцію, які обчислюються з використанням сум прибутку, яких вимагає МСБО 33, але з вирахуванням змін залишків за рахунками регуляторного відстрочення (див. параграфи Б13–Б14).

Розкриття інформації

Мета

- 27 Суб’єкт господарювання, який вирішив застосовувати цей Стандарт, розкриває інформацію, яка дозволить користувачам оцінити
- а) природу та ризики, пов’язані з тарифним регулюванням, яке встановлює ціну(ціни), яку суб’єкт господарювання може виставляти клієнтам за товари або послуги, які він надає; та
 - б) вплив такого тарифного регулювання на його фінансовий стан, фінансові результати діяльності та потоки грошових коштів.
- 28 Якщо будь-які вимоги щодо розкриття інформації, викладені у параграфах 30–36, не вважаються доречними для досягнення мети, зазначеної у параграфі 27, то їх можна пропустити при складанні фінансової звітності. Якщо розкритої інформації, наданої відповідно до параграфів 30–36, недостатньо для досягнення мети зазначеної у параграфі 27, то суб’єкт господарювання розкриває додаткову інформацію, яка необхідна для досягненні цієї мети.
- 29 Для досягнення мети розкриття інформації, зазначеної у параграфі 27, суб’єктові господарювання слід взяти до уваги таке:
- а) рівень деталізації, необхідний для задоволення вимог щодо розкриття інформації;
 - б) те, якої ваги надати кожній з таких різноманітних вимог;
 - в) який ступінь угруповання або розгруповання обрати; та
 - г) чи потрібна користувачам фінансової звітності додаткова інформація, щоб оцінити розкриті кількісну інформацію.

Пояснення діяльності, яка підлягає тарифному регулюванню

- 30 Щоб допомогти користувачеві фінансової звітності оцінити характер діяльності суб’єкта господарювання, яка підлягає тарифному регулюванню, а також пов’язані з цією діяльністю ризики, суб’єкт господарювання повинен, для кожного виду діяльності, яка підлягає тарифному регулюванню, розкривати таку інформацію:
- а) стислий опис характеру та масштабів діяльності, яка підлягає тарифному регулюванню, а також характер процесу встановлення тарифних ставок;

- б) ідентифікація регулятора (регуляторів) тарифів. Якщо тарифним регулятором є пов'язана сторона (як визначено в МСБО 24 "*Розкриття інформації про пов'язані сторони*"), то суб'єкт господарювання розкриває цей факт разом із поясненням того, яким чином вона пов'язана;
- в) як на майбутнє відшкодування кожного класу (тобто кожного виду витрат або доходів) дебетового залишку за відстроченим рахунком тарифного регулювання або сторнування кожного класу кредитового залишку за відстроченим рахунком тарифного регулювання впливають ризики та невизначеність, наприклад:
- (i) ризик попиту (наприклад, зміни ставлення споживачів, наявність альтернативних джерел постачання або рівень конкуренції);
 - (ii) регуляторний ризик (наприклад, подання або ухвалення заяви про встановлення тарифу або оцінка суб'єктом господарювання очікуваних майбутніх регуляторних заходів); та
 - (iii) інші ризики (наприклад, валютний або інші ринкові ризики).
- 31 Розкриття інформації, які вимагаються згідно з параграфом 30, мають бути здійснені у фінансовій звітності або безпосередньо у примітках, або включені як посилання у фінансовій звітності на певний інший звіт (наприклад, коментар управлінського персоналу або звіт про ризики), доступний для користувачів фінансової звітності на тих самих умовах, що й фінансова звітність, і у той самий час. Якщо така інформація не включена у фінансову звітність безпосередньо або як посилання, то фінансова звітність є неповною.

Пояснення визнаних сум

- 32 Суб'єкт господарювання розкриває інформацію про основу, на якій здійснюється визнання та припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, а також спосіб їхньої первісної та подальшої оцінки, у тому числі способи оцінки залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання на предмет можливості відшкодування та розподілу будь-яких збитків від зменшення корисності.
- 33 Для кожного виду діяльності, яка підлягає тарифному регулюванню, суб'єкт господарювання розкриває таку інформацію для кожного класу залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання:
- а) узгодження балансової вартості на початок і на кінець періоду в таблиці, якщо інший формат не буде доречнішим. Вирішуючи питання про необхідний ступінь деталізації (див. параграфи 28–29), суб'єкт господарювання застосовує судження, проте, як правило, доречними є такі компоненти:
 - (i) суми, які були визнані у поточному періоді у звіті про фінансовий стан як залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання;
 - (ii) суми, визнані у звіті (звітах) про прибуток або збиток та інший сукупний дохід, які пов'язані із залишками, що вже відшкодовані (іноді їх називають амортизованими) або сторновані у поточному періоді; та
 - (iii) інші суми, ідентифіковані окремо, які вплинули на залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання, такі як суми зменшення корисності, об'єкти, придбані або отримані у процесі об'єднання бізнесу, об'єкти, які вибули, або вплив змін валютних курсів чи ставок дисконтування;
 - б) рівень прибутковості чи ставка дисконтування (у тому числі нульова ставка або діапазон ставок, залежно від обставин), використана для відображення часової вартості грошей, що застосовується до кожного класу залишків за рахунками регуляторного відстрочення; та
 - в) кількість періодів, протягом яких суб'єкт господарювання сподівається відшкодувати (чи амортизувати) балансову вартість кожного класу дебетових залишків за відстроченими

рахунками тарифного регулювання або сторнувати кожний клас кредитових залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання.

- 34 Якщо тарифне регулювання впливає на суми і час визнання витрат (доходів) суб'єкта господарювання із податку на прибуток, то суб'єкт господарювання розкриває інформацію про вплив тарифного регулювання на суми поточного та відстроченого визнаного податку. Крім того, суб'єкт господарювання окремо розкриває інформацію про будь-який залишок за відстроченими рахунками тарифного регулювання, пов'язаний з оподаткуванням, а також відповідну зміну такого залишку.
- 35 Якщо суб'єкт господарювання розкриває інформацію відповідно до МСФЗ 12 "*Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання*" про частку участі у дочірньому, асоційованому або спільному підприємстві, яке здійснює діяльність, що підлягає тарифному регулюванню, і щодо якої залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання визнаються відповідно до цього Стандарту, то суб'єкт господарювання розкриває суми, включені щодо дебетових та кредитових залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, а також чисту зміну таких залишків для часток участі, інформація про які розкривається (див. параграфи Б25–Б28).
- 36 Якщо суб'єкт господарювання робить висновок про те, що залишок за відстроченим рахунком тарифного регулювання більше не може бути відшкодований або сторнований, то він розкриває цей факт, причину того, чому він більше не може бути відшкодований або сторнований, а також суму, на яку зменшено цей залишок за відстроченим рахунком тарифного регулювання.

Додаток А Визначення термінів

Цей додаток є невід'ємною частиною Стандарту.

Перша фінансова

звітність за МСФЗ (First IFRS financial statements)

Перша річна фінансова звітність, у якій суб'єкт господарювання приймає до застосування Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), чітко і беззаперечно стверджуючи про її відповідність МСФЗ.

Суб'єкт господарювання, який уперше застосовує

МСФЗ (First-time adopter)

Суб'єкт господарювання, який подає свою **першу фінансову звітність за МСФЗ**.

Попередні ЗПБО (Previous GAAP)

Основа бухгалтерського обліку, якою користується **суб'єкт господарювання, який уперше застосовує МСФЗ**, безпосередньо перед прийняттям МСФЗ.

Діяльність, яка підлягає тарифному регулюванню (Rate-regulated activities)

Діяльність суб'єкта господарювання, яка підлягає **тарифному регулюванню**.

Регулювання тарифів (Rate regulation)

Система тарифоутворення для встановлення цін, які можуть бути виставлені клієнтам за товари або послуги, причому така система підлягає нагляду з боку **регулятора тарифів** та/або його ухваленню.

Регулятор тарифів (Rate regulator)

Уповноважений орган, який за статутом чи нормативно-правовими актами має право встановлювати тарифи або діапазон тарифів, які є обов'язковими для суб'єкта господарювання. **Регулятором тарифів** може бути третя сторона або сторона, пов'язана із суб'єктом господарювання, в тому числі власний керівний орган суб'єкта господарювання, якщо такий орган вимагається за статутом чи нормативно-правовими актами для встановлення тарифів як в інтересах споживачів, так і для забезпечення загальної фінансової життєздатності суб'єкта господарювання.

Залишок за відстроченим рахунком тарифного регулювання (Regulatory deferral account balance)

Залишок за будь-яким рахунком витрат (або доходів), який не буде визнаний як актив або зобов'язання відповідно до інших Стандартів, але який кваліфікується для відстрочення, оскільки він включений, або передбачається, що він буде включений, **регулятором ставок** при встановленні ставки (ставок), які можуть бути виставлені клієнтам.

Додаток Б Керівництво із застосування

Цей додаток є невід'ємною частиною Стандарту.

Діяльність, яка підлягає тарифному регулюванню

- Б1 В минулому тарифне регулювання застосовувалося до всіх видів діяльності суб'єкта господарювання. Проте зараз, коли здійснюються операції придбання, а також має місце диверсифікація та дерегуляція, тарифне регулювання може застосовуватися лише до частини видів діяльності суб'єкта господарювання, і, отже, тепер у суб'єкта господарювання є види діяльності, які підлягають і не підлягають тарифному регулюванню. Цей Стандарт застосовується лише до тих видів діяльності, які підлягають тарифному регулюванню, на які розповсюджуються передбачені статутом або нормативно-правовими актами обмеження у результаті дій регулятора тарифів, незалежно від виду суб'єкта господарювання чи галузі, до якої він належить.
- Б2 Суб'єкт господарювання не застосовує цей Стандарт до тих видів діяльності, які регулюються самостійно (тобто видів діяльності, стосовно яких ціноутворення не визначається певною системою, нагляд за якою та/або ухвалення якої здійснює регулятор тарифів). Це не перешкоджає суб'єктові господарювання мати право на застосування цього Стандарту, якщо
- власний керівний орган суб'єкта господарювання або його пов'язана сторона встановлює тарифи як в інтересах клієнтів, так і для забезпечення загальної фінансової життєздатності суб'єкта господарювання у визначених межах певної системи ціноутворення; та
 - ця система підлягає нагляду та/або ухваленню з боку уповноваженого органу, який має таке право за статутом або нормативно-правовими актами.

Продовження дії чинної облікової політики

- Б3 Для цілей цього Стандарту залишок за відстроченими рахунками тарифного регулювання визначається як залишок будь-якого рахунку витрат (або доходів), який не буде визнаний як актив або зобов'язання відповідно до інших Стандартів, але який кваліфікується для відстрочення, оскільки його включено, або передбачається, що буде включено, регулятором тарифів під час встановлення тарифу (тарифів), які можуть бути виставлені клієнтам. Деякі статті витрат (доходів) можуть виходити за межі тарифних ставок, оскільки, наприклад, очікується, що суми за цими статтями не будуть прийняті регулятором тарифів або вони не належать до сфери застосування тарифного регулювання. Тому така стаття визнається як доходи або витрати того періоду, у якому вони були понесені, окрім випадків коли інший Стандарт дозволяє або вимагає включити її до балансової вартості активу або зобов'язання.
- Б4 В деяких випадках інші Стандарти однозначно забороняють суб'єктові господарювання визнавати у звіті про фінансовий стан залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання, які можуть бути визнані окремо або у складі інших статей, таких як основні засоби, відповідно до облікової політики, розробленої відповідно до попередніх ЗПБО. Однак, відповідно до параграфу 11 цього Стандарту суб'єкт господарювання, який вирішив застосовувати цей Стандарт у своїй першій фінансовій звітності за МСФЗ, застосовує звільнення від вимоги застосовувати параграф 11 МСБО 8 аби продовжувати застосування своєї облікової політики, розробленої відповідно до попередніх ЗПБО, щодо визнання, оцінки, зменшення корисності та припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання. У такій обліковій політиці можуть бути передбачені, наприклад, такі методи:
- визнання дебетового залишку за відстроченими рахунками тарифного регулювання, якщо суб'єкт господарювання має право, у результаті фактичних або очікуваних дій регулятора тарифів, збільшити тарифні ставки у майбутніх періодах для відшкодування своїх допустимих витрат (тобто витрат, відшкодування яких

передбачено за рахунок регульованого тарифу (тарифів));

- б) визнання у формі дебетового або кредитового залишку за відстроченими рахунками тарифного регулювання суми, еквівалентної будь-якому збитку або прибутку внаслідок вибуття або списання як об'єктів основних засобів, так і нематеріальних активів, відшкодування або сторнування якої передбачається за рахунок майбутніх тарифних ставок;
- в) визнання кредитового залишку за відстроченими рахунками тарифного регулювання, якщо від суб'єкта господарювання вимагається, у результаті фактичних або очікуваних дій регулятора тарифів, зменшити тарифні ставки у майбутніх періодах для сторнування надмірного відшкодування допустимих витрат (тобто сум, які перевищують суму відшкодування, визначену регулятором тарифів); та
- г) оцінка залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання на недисконтованій основі або на дисконтованій основі з використанням відсоткової ставки або ставки дисконтування, визначених регулятором тарифів.

Б5 Далі наведено приклади видів витрат, які регулятори тарифів можуть дозволити у своїх рішеннях щодо встановлення тарифів і які суб'єкт господарювання може, відповідно, визнати у складі залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання:

- (i) коливання обсягу операцій або цін придбання;
- (ii) вартість ухвалених ініціатив "зеленої енергії" (яка перевищує суми, капіталізовані як частина первісної вартості основних засобів відповідно до МСБО 16 "Основні засоби");
- (iii) накладні витрати, які не відносяться прямо на певні статті і які для цілей тарифного регулювання вважаються капітальними витратами (але які не дозволяється, відповідно до МСБО 16, включати у первісну вартість об'єкта основних засобів);
- (iv) витрати на скасування проекту;
- (v) витрати на відшкодування шкоди у результаті стихійного лиха; та
- (vi) умовна відсоткова частка (у тому числі суми, дозволені щодо фондів, які використовуються під час будівництва, що забезпечує суб'єктові господарювання прибуток від власного капіталу, а також позик).

Б6 Залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання, як правило, являють собою часові різниці між визнанням статей доходів або витрат для цілей регулювання та визнанням цих статей для цілей фінансової звітності. Якщо суб'єкт господарювання змінює облікову політику в результаті першого прийняття до застосування МСФЗ або першого застосування нового або переглянутого Стандарту, то можуть виникнути нові або переглянуті часові різниці, які створюють нові або переглянуті залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання. Заборона, викладена в параграфі 13, яка не дозволяє суб'єкту господарювання змінювати свою облікову політику для того, щоб розпочати визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, не забороняє визнавати нові або переглянуті залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання, які виникли внаслідок інших змін в обліковій політиці, які вимагаються згідно з МСФЗ. Це відбувається тому, що визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання для таких часових різниць відповідатиме чинній політиці щодо визнання, яка застосовується відповідно до параграфа 11, і не означатиме запровадження нової облікової політики. Аналогічно, параграф 13 не забороняє визнавати залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання, які виникають внаслідок часових різниць, які не існували безпосередньо перед датою переходу до МСФЗ, але які відповідають обліковій політиці суб'єкта господарювання, встановленій відповідно до параграфа 11 (наприклад, витрати на відшкодування шкоди у результаті стихійного лиха).

Застосовність інших Стандартів

Б7 Суб'єкт господарювання, який належить до сфери застосування вимог цього Стандарту та вирішив його застосовувати, повинен продовжувати застосовувати свою облікову політику,

підготовлену за попередніми ЗПБО, щодо визнання, оцінки, зменшення корисності та припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання. Проте у параграфах 16–17 зазначено, що за деяких обставин для належного відображення у фінансовій звітності залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, до них, можливо, необхідно також застосовувати інші Стандарти. В наступних параграфах визначено, яким чином деякі інші Стандарти взаємодіють з вимогами цього Стандарту. Зокрема, ці параграфи роз'яснюють конкретні винятки та звільнення від застосування інших Стандартів, а також додаткові вимоги щодо подання та розкриття інформації, що, як очікується, будуть застосовуватись.

Застосування МСБО 10 "Події після звітного періоду"

- Б8 Суб'єктові господарювання у процесі визнання та оцінки своїх залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, можливо, необхідно буде скористатися розрахунковими оцінками та припущеннями. Щодо подій, які відбулися у період між закінченням звітного періоду та датою затвердження фінансової звітності до випуску, суб'єкт господарювання має застосовувати МСБО 10 для того, аби визначити, чи необхідно вносити коригування у ці розрахункові оцінки та припущення для відображення відповідних подій.

Застосування МСБО 12 "Податки на прибуток"

- Б9 МСБО 12 вимагає (з певними обмеженими винятками) від суб'єкта господарювання визнавати відстрочене податкове зобов'язання та (залежно від певних умов) відстрочений податковий актив для всіх тимчасових різниць. Суб'єкт господарювання, який провадить діяльність, яка підлягає тарифному регулюванню, аби визначити суму податку на прибуток, який має бути визнаний, застосовує МСБО 12 до всіх видів своєї діяльності, у тому числі тих, які підлягають тарифному регулюванню.
- Б10 В деяких моделях тарифного регулювання регулятор тарифів дозволяє або вимагає від суб'єкта господарювання збільшити свої майбутні тарифи, щоб відшкодувати деякі або всі витрати суб'єкта господарювання на податок на прибуток. За таких обставин результатом може бути визнання суб'єктом господарювання у звіті про фінансовий стан залишку за відстроченими рахунками тарифного регулювання, пов'язаного з податком на прибуток, відповідно до його облікової політики, встановленої згідно з параграфами 11–12. Визнання такого залишку за відстроченими рахунками тарифного регулювання, пов'язаного з податком на прибуток, може саме по собі створити додаткову тимчасову різницю, щодо якої буде визнана ще одна сума відстроченого податку.
- Б11 Незважаючи на вимоги МСБО 12 щодо подання та розкриття інформації, якщо суб'єкт господарювання визнає відстрочений податковий актив або відстрочене податкове зобов'язання внаслідок визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, то суб'єкт господарювання не повинен включати суму такого відстроченого податку до загальної суми залишків за відстроченими податковими активами (зобов'язаннями). Натомість, суб'єкт господарювання повинен подавати відстрочений податковий актив (зобов'язання), який виникає внаслідок визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, або
- а) в рядках, у яких відображені дебетові та кредитові залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання; або
 - б) окремим рядком поруч з відповідними дебетовими залишками та кредитовими залишками за відстроченими рахунками тарифного регулювання.

- Б12 Аналогічно, якщо суб'єкт господарювання визнає зміну відстроченого податкового активу (зобов'язання), яка виникає внаслідок визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, то суб'єкт господарювання не повинен включати цю зміну величини такого відстроченого податку до рядка податкових витрат (доходів), який подається у звіті (звітах) про прибуток або збиток та інший сукупний дохід відповідно до МСБО 12. Натомість суб'єкт господарювання подає зміну відстроченого податкового активу (зобов'язання), яка виникає внаслідок визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, або
- а) в рядках, які подаються у звіті (звітах) про прибуток або збиток та інший сукупний дохід і відображають зміни залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання; або
 - б) окремим рядком поруч з відповідними рядками, які подаються у звіті (звітах) про прибуток або збиток та інший сукупний дохід і відображають зміни залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання.

Застосування МСБО 33 "Прибуток на акцію"

- Б13 Параграф 66 МСБО 33 вимагає від деяких суб'єктів господарювання подавати у звіті про прибуток або збиток та інший сукупний дохід базисний та розбавлений прибуток на акцію за прибутком чи збитком від діяльності, яка продовжується, а також за прибутком чи збитком, який належить власникам звичайних акцій материнського підприємства. Крім того, параграф 68 МСБО 33 вимагає від суб'єкта господарювання, який повідомляє у звіті про припинену діяльність, розкривати базисні та розбавлені суми, які припадають на акцію, для припиненої діяльності або у звіті про прибуток або збиток та інший сукупний дохід, або у примітках.

- Б14 Для кожної суми прибутку на акцію, поданої відповідно до МСБО 33, суб'єкт господарювання, який застосовує цей Стандарт, подає суми додаткового базисного та розбавленого прибутку на акцію, які розраховуються у такий самий спосіб, за винятком того, що ці суми не мають включати чисту зміну залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання. Відповідно до вимог параграфа 73 МСБО 33 суб'єкт господарювання подає суму прибутку на акцію, як вимагається згідно з параграфом 26 цього Стандарту, з однаковим рівнем деталізації щодо прибутку на акцію, який вимагається згідно з МСБО 33 для всіх поданих періодів.

Застосування МСБО 36 "Зменшення корисності активів"

- Б15 Параграфи 11–12 вимагають від суб'єкта господарювання продовжувати застосовувати свої облікові політики, розроблені відповідно до попередніх ЗПБО, для щодо виявлення, визнання, оцінки та сторнування будь-якого зменшення корисності своїх визнаних залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання. Тому МСБО 36 не застосовується до окремих визнаних залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання.

- Б16 Однак МСБО 36 може вимагати від суб'єкта господарювання провести тестування на предмет зменшення корисності одиниці, яка генерує грошові кошти і яка має залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання. Це тестування може бути необхідним тому, що одиниця, яка генерує грошові кошти, містить у собі гудвіл, або тому, що виявлено один або кілька описаних в МСБО 36 показників зменшення корисності, пов'язаних з такою одиницею. Для таких ситуацій параграфи 74–79 МСБО 36 містять вимоги щодо визначення суми відшкодування та балансової вартості одиниці, яка генерує грошові кошти. Суб'єкт господарювання застосовує ці вимоги, щоб вирішити, чи включені якісь із визнаних залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання у балансову вартість одиниці, яка генерує грошові кошти, для цілей тестування на предмет зменшення корисності. Решта вимог МСБО 36 застосовуються до будь-якого збитку від зменшення корисності, визнаного внаслідок проведення цього тестування.

Застосування МСФЗ 3 "Об'єднання бізнесу"

- Б17 Основний принцип МСФЗ 3 полягає в тому, що покупець бізнесу визнає придбані активи та прийняті зобов'язання за їхньою справедливою вартістю на дату придбання. МСФЗ 3 передбачає обмежені винятки з викладених у ньому принципів визнання та оцінки. Параграф Б18 цього Стандарту передбачає додатковий виняток.

- Б18 Параграфи 11–12 вимагають від суб'єкта господарювання продовжувати застосовувати свою облікову політику, розроблену на основі попередніх ЗПБО, щодо визнання, оцінки, зменшення корисності та припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання. Тому, якщо суб'єкт господарювання купує бізнес, то для визнання та оцінки залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання об'єкта придбання на дату придбання він повинен застосовувати у своїй консолідованій фінансовій звітності свою облікову політику, визначену відповідно до параграфів 11–12. Залишки об'єкта придбання за відстроченими рахунками тарифного регулювання визнаються у консолідованій фінансовій звітності покупця відповідно до політики покупця, незалежно від того, чи визнає об'єкт придбання ці залишки у своїй власній фінансовій звітності.

Застосування МСФЗ 5 "Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність"

- Б19 Параграфи 11–12 вимагають від суб'єкта господарювання продовжувати застосовувати свою попередню облікову політику щодо визнання, оцінки, зменшення корисності та припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання. Тому вимоги щодо оцінки, викладені в МСФЗ 5, не застосовуються до визнаних залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання.
- Б20 Параграф 33 МСФЗ 5 вимагає подавати припинену діяльність однією сумою у звіті (звітах) про прибуток або збиток та інший сукупний дохід. Незважаючи на вимоги вказаного параграфа, якщо суб'єкт господарювання, який вирішив застосовувати цей Стандарт, подає припинену діяльність, то він не повинен включати зміну залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, яка виникла внаслідок діяльності, яка підлягає тарифному регулюванню, що входить до цієї припиненої діяльності, у рядках, які вимагаються згідно з параграфом 33 МСФЗ 5. Натомість суб'єкт господарювання повинен подавати зміну залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, яка виникла внаслідок діяльності, що підлягає тарифному регулюванню і яка входить до цієї припиненої діяльності, або
- а) у рядку, який подається для відображення змін залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, пов'язаних з прибутком або збитком; або
 - б) окремим рядком поруч з відповідним рядком, який подається для відображення змін залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, пов'язаних з прибутком або збитком.
- Б21 Аналогічно, незважаючи на вимоги параграфа 38 МСФЗ 5, якщо суб'єкт господарювання подає у звітності групу вибуття, то він не повинен включати загальну суму дебетових та кредитових залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, які є частиною групи вибуття, у рядках, яких вимагає параграф 38 МСФЗ 5. Натомість, суб'єкт господарювання подає загальну суму дебетових та кредитових залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, які є частиною групи вибуття, або
- а) у рядках, які подаються для відображення дебетових та кредитових залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання; або
 - б) окремими рядками поруч з іншими дебетовими та кредитовими залишками за відстроченими рахунками тарифного регулювання.
- Б22 Якщо суб'єкт господарювання обирає можливість включити залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання та зміни цих залишків, пов'язані з групою вибуття або припиненою діяльністю, до відповідних рядків відстрочених рахунків тарифного регулювання, то йому, можливо, необхідно розкривати їх окремо як частину аналізу рядків відстрочених рахунків тарифного регулювання, описаного у параграфі 33 цього Стандарту.

Застосування МСФЗ 10 "Консолідована фінансова звітність" та МСБО 28 "Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства"

- Б23 Параграф 19 МСФЗ 10 вимагає, щоб "материнське підприємство готувало консолідовану фінансову звітність, застосовуючи єдину облікову політику для подібних операцій та інших подій за подібних обставин". Параграф 8 цього Стандарту вимагає, щоб суб'єкт господарювання, який належить до сфери застосування цього Стандарту та вирішив його застосовувати, застосовував усі його вимоги до всіх залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, які виникають внаслідок усієї діяльності суб'єкта господарювання, яка підлягає регулюванню. Тому, якщо материнське підприємство визнає залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання у своїй консолідованій фінансовій звітності відповідно до цього Стандарту, то воно застосовує ту само облікову політику і до залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, які виникають у всіх його дочірніх підприємствах. Це положення застосовується незалежно від того, чи визнають дочірні підприємства ці залишки у своїй власній фінансовій звітності.
- Б24 Аналогічно, параграфи 35–36 МСБО 28 вимагають, щоб при застосуванні методу участі в капіталі "фінансова звітність суб'єкта господарювання готувалась із застосуванням єдиної облікової політики для подібних операцій та подій за схожих обставин". Отже, для того щоб облікова політика щодо визнання, оцінки, зменшення корисності та припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання асоційованого або спільного підприємства відповідала обліковій політиці інвестиційного суб'єкта господарювання при застосуванні методу участі в капіталі, до неї слід включити відповідні коригування.

Застосування МСФЗ 12 "Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання"

- Б25 Параграф 12г) МСФЗ 12 вимагає від суб'єкта господарювання розкривати для кожного зі своїх дочірніх підприємств, які мають неконтрольні частки участі, що є суттєвими для суб'єкта господарювання, який звітує, прибуток або збиток, який був розподілений на неконтрольні частки участі дочірнього підприємства протягом звітного періоду. Суб'єкт господарювання, який визнає залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання відповідно до цього Стандарту, розкриває чисту зміну залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання, яка включається у суми, розкриття яких вимагається згідно з параграфом 12г) МСФЗ 12.
- Б26 Параграф 12е) МСФЗ 12 вимагає від суб'єкта господарювання розкривати для кожного зі своїх дочірніх підприємств, які мають неконтрольні частки участі, що є суттєвими для суб'єкта господарювання, який звітує, зведену фінансову інформацію про дочірнє підприємство, як визначено у параграфі Б10 МСФЗ 12. Аналогічно, параграф 21б)ii) МСФЗ 12 вимагає від суб'єкта господарювання розкривати для кожного спільного та асоційованого підприємства, яке є суттєвим для суб'єкта господарювання, який звітує, зведену фінансову інформацію, як визначено у параграфах Б12–Б13 МСФЗ 12. Параграф Б16 МСФЗ 12 визначає зведену фінансову інформацію, розкриття якої вимагається від суб'єкта господарювання для всіх інших асоційованих та спільних підприємств, які, кожне окремо, не є суттєвими відповідно до параграфа 21в) МСФЗ 12.
- Б27 Крім інформації, зазначеної в параграфах 12, 21, Б10, Б12–Б13 та Б16 МСФЗ 12, суб'єкт господарювання, який визнає залишки за відстроченими рахунками тарифного регулювання відповідно до цього Стандарту, повинен також розкривати інформацію про загальну суму дебетового залишку за відстроченими рахунками тарифного регулювання, загальну суму кредитового залишку за відстроченими рахунками тарифного регулювання та чисті зміни цих залишків, розподілені між сумами, визнаними у складі прибутку або збитку, та сумами, визнаними в іншому сукупному доході, для кожного суб'єкта господарювання, для якого вимагаються розкриття такої інформації згідно з МСФЗ 12.
- Б28 Параграф 19 МСФЗ 12 визначає інформацію, яку суб'єкт господарювання повинен розкривати, якщо він визнає прибуток або збиток внаслідок втрати контролю над дочірнім підприємством, який розраховується відповідно до параграфа 25 МСФЗ 10. Крім інформації, яка вимагається згідно з параграфом 19 МСФЗ 12, суб'єкт господарювання, який вирішив застосовувати цей Стандарт, розкриває інформацію про частину такого прибутку або збитку, яка відноситься до припинення визнання залишків за відстроченими рахунками тарифного регулювання у колишньому дочірньому підприємстві на дату втрати контролю над ним.

Додаток В Дата набуття чинності та перехід

Цей додаток є невід'ємною частиною Стандарту.

Дата набуття чинності та перехід

Дата набуття чинності

- В1 Суб'єкт господарювання застосовує цей Стандарт, якщо його перша річна фінансова звітність за МСФЗ готується для періоду, який починається 1 січня 2016 р. або пізніше. Застосування до періодів, які починаються раніше вказаної дати, дозволяється. Якщо суб'єкт господарювання застосовує цей Стандарт у своїй першій річній фінансовій звітності за МСФЗ за більш ранній період, то він розкриває цей факт.

